

Søren Wium-Andersen

Miljø- og Planlægningsudvalget
MPU alm. del - Bilag 383
Offentligt

18. april 2007

Til medlemmerne af Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Jagtloven lever ikke op til EU's krav om bæredygtig forvaltning af vildtarter

Miljøministeren bør definere et passende bestandsniveau for de jagtbare vildtarter. Når dette niveau er fastsat kan Miljøministeren fastlægge et jagttryk, der muliggør, at Danmark lever op til kravene i såvel Jagtloven som i EU's direktiver om en bæredygtig forvaltning af de jagtbare bestande.

I juli måned 2006 modtog Danmark to åbningsskrivelse fra EU vedr. Fugle- og Habitatdirektivets mangelfulde implementering i dansk lov, overtrædelse 2006/2134 og 2006/2144. Et af de områder, som åbningsskrivelserne tager op, er den manglende bevaringsstatus for en række af de arter, som der drives jagt på.

I forbindelse med den løbende revision af jagttiderne, som finder sted hvert tredje år, er der et forslag til en ny bekendtgørelse i høring med titlen: *Bekendtgørelse om jagttider for visse pattedyr og fugle m.v.* Efter min opfattelse lever bekendtgørelsen ikke op til åbningsskrivelserne fra EU, hvilket jeg har kommenteret i vedlagte skrivelse, som er sendt til Skov- og Naturstyrelsen.

Der er specielt en ting jeg gerne vil gøre udvalget bekendt med nemlig, at styrelsen har lagt op til uændret jagt på typiske danske arter som hare og agerhøne. Bestandene af disse to arter er, målt ved hjælp af Vildtudbyttestatistikken, blevet reduceret med næsten 90 % indenfor de sidste 50 år. (Tilbagegangen er illustreret på side 6 i høringsvaret). Men jagttiden på disse arter ønskes bevaret, selvom det er indlysende, at det vil resultere i, at mængden af harer og agerhøns falder yderligere. Derfor foreslår jeg, at Miljøministeren definerer størrelsen af de ønskede bestande af disse arter og efterfølgende fastsætter den mulige afskydning. Sker dette, vil Danmark leve op til de krav om en bæredygtig vildtforvaltning, som er forudsat i jagtloven.

Det er vanskeligt at definere en bæredygtig vildtbestand i et dynamisk samfund. Men gøres der ikke forsøg herpå, må der forventes en yderligere reduktion i antallet af to så typiske danske arter som hare og agerhøne. Jeg vil håbe, at udvalget til tage dette aspekt op til en diskussion.

Med venlig hilsen

Søren Wium-Andersen
digitalt signeret

18. april 2007

Til Skov- og Naturstyrelsen,
Naturområdet
sns@sns.dk

Høringsvar til *Bekendtgørelse om jagttider for visse pattedyr og fugle m.v.* der er udsendt i høring den 22. marts 2007.

1. Bekendtgørelsen bør ændres væsentligt for alle de arter på hvilke jagten ikke er bæredygtig.
2. Dykandejagten i forårs perioden er i uoverensstemmelse med dommene C-435/92 og C-38/99.
3. Jagten på Atling-, Ske-, Knar- og Spidsand bør ophøre.
4. Skumringsjagten bør ophøre for at beskytte mod forvekslinger.
5. Bekendtgørelsen bør være overensstemmende med Århus -Konventionen.

1: Manglende bæredygtighed i dansk jagt

Konklusion:

Det er uforståeligt, at Miljøministeren fremlægger en ny *Bekendtgørelse om jagttider*, der på flere områder ikke lever op til EU kommissionens krav, når harebestanden viser en konstant tilbagegang i de sidste 62 år. Agerhønsbestanden viser en tilbagegang i mere end 55 år. Ederfuglebestanden viser tilbagegang gennem de sidste 23 år. En række andre dykænder viser en bestandstilbagegang i de sidste 45 år.

For at opfylde EU kommissionens krav bør ministeren:

- 1: Definere et niveau for de jagtbare bestandes størrelser inden Miljøministeriet kan fastlægge et jagttryk, der lever op til kravene i såvel Jagtloven som i EU's direktiv for fuglebeskyttelse om en bæredygtig forvaltning af de jagtbare bestande.
- 2: Fremlægge et nyt forslag til jagttider med ændrede jagttider på en række arter som viser vigende bestandene og som er i overensstemmelse med Fugledirektivets domspraksis, jfr. dommene C-435/92 og C-38/99.

EU's åbningskrivelser

Den 4. juli 2006 modtog Danmark en åbningskrivelse fra EU om den mangelfulde implementering af EU's Fuglebeskyttelsesdirektiv. I brevet fra EU kommissionen står der bl.a:

Ådalen 15, 3400 Hillerød tlf: 48 26 75 15, mob: 91 78 91 15, mail: wium-a@get2net.dk

"Jagtlovens formål er i følge dens §1 at skabe grundlag for en gunstig bevaringsstatus . Der er imidlertid ingen nærmere angivelse af , hvori bevaringsindsatsen i udbredelsesområdet består. Dette må anses for utilstrækkelig præcision i gennemførelsen.

Ifølge § 1, stk. 1., skal der opnås en gunstig bevaringsstatus ved at beskytte vildtet, særligt i yngletiden. Imidlertid kræver direktivet beskyttelse både i redetiden og i de forskellige faser af yngletiden. Dertil kommer, at den danske lovgivning ikke, som krævet i direktivet, yder særlig beskyttelse for trækkende arter.

Efter jagtloven § 3, stk. 2, kan ministeren fastsætte jagttid ud fra forskellige principper. Principperne er, at der ikke bør drives jagt i perioden fra den 1. februar – 31. august, at der ikke bør drives jagt på truede arter, og at arter, der har et utilfredsstillende lavt bestandsniveau, bør beskyttes. Direktivet kræver, at jagt udøves i overensstemmelse med princippet om en fornuftig udnyttelse og en økologisk afbalanceret regulering af de pågældende arter. I Jagtlovens § 1, stk. 1, nr. 3, omtales ganske vist , at jagten reguleres således , at den sker efter økologiske og etiske principper, men det anser Kommissionen ikke for at være tilstrækkeligt til at opfylde direktivets specificitetskrav. Kommissionen finder, at artikel 7 ikke er korrekt gennemført."

Lovens krav

Det fremgår af den danske jagtlovs § 1, at lovens formål er at sikre arts- og individrige bestande og skabe grundlag for en bæredygtig forvaltning heraf.

Det fremgår af EU's Fuglebeskyttelsesdirektiv artikel 2, at medlemsstaterne træffer alle de nødvendige foranstaltninger til at opretholde eller tilpasse bestandene af fugle på et niveau, som især imødekommer økologiske-, videnskabelige og kulturellekrav og samtidigt tilgodeser økonomiske og rekreative hensyn.

Vildtudbytte og bæredygtighed

For at kunne forvalte en vildtbestand på et bæredygtigt niveau må man kende dens størrelse. I Danmarks Miljøundersøgelser, DMU rapport 473, 2003, skrives følgende: Vildtudbytte statistikken er en central del af datagrundlaget for forvaltningen af de jagtbare vildtarter i Danmark, fordi svingninger og tendenser i jagtudbyttet kan betragtes som et udtryk for ændringer i bestandsstørrelserne og jagttrykket gennem tiden.

I en afrapportering til Vildtforvaltningsrådet fra 2005 kan man læse: Vildtudbyttestatistikken er en vigtig del af overvågningen for de jagtbare arter i Danmark. For pattedyrenes vedkommende er vildtudbyttestatistikken den eneste årlige overvågning, mens den for fuglenes vedkommende suppleres med data dels fra indsamling af vinger fra nedlagte ænder, gæs, vadefugle og måger, dels fra tællinger på udvalgte lokaliteter og tidspunkter.

Hvad viser vildtudbyttestatistikkerne?

I bilag 1, præsenteres DMU's Vildtudbyttestatistikker for en række arter.

Haren

Der blev i 2005 skudt 59.400 harer. Afskydningstallet er siden 1943 reduceret med 87 %! DMU oplyser, at reduktionen skyldes en generel forringelse af levevilkårene i det åbne land, ændringer i arealudnyttelsen, intensivisering af landbrugsdriften, rovdyr, rovfugle og trafik. Det er let endnu engang at hænge landbruget ud og at påpege de øvrige vikarierende dødsårsager. Det nævnes ikke, at en ændring i jagttrykket er den eneste faktor, der umiddelbart kan ændre tilbagegangen for bestanden.

Miljøministeren bør sikre en bæredygtig harebestand i jagtlovens forstand, samt definere størrelsen af en bæredygtige bestand.

Agerhønen

Der blev i 2005 skudt 31.400 agerhøns. Afskydningstallet er siden 1949 reduceret med 93 %. DMU oplyser, at tilbagegangen især skyldes ændringer i landbrugsdriften. DMU undlader at oplyse, at der i afskydningstallene for agerhønen indgår udsatte fugle. Antallet er sikkert mere end 50 %, DMU, 588, p.32. Den reelle tilbagegang i afskydningsantallet siden 1949 er derfor på 95 %. Jagten på agerhønen skal ophøre for en tid. Jagtens ophør er den eneste faktor, der umiddelbart kan ændre tilbagegangen for bestanden.

Miljøministeren bør sikre en bæredygtig agerhønsbestand i jagtlovens forstand, samt definere størrelsen af en bæredygtige bestand.

Ederfugl

Der blev i 2005 skudt 62.500 Ederfugle. Afskydningstallet er siden 1982 blevet reduceret med 67 %.

Ederfuglebestanden er i tilbagegang men ikke truet, skriver miljøministeriet i et referat fra Vildtforvaltningsrådet i 2006. Af DMUs, rapport 428 fremgår det, at ynglebestanden i Danmark er faldende, jagtudbyttet er faldende men alligevel konkluderes det, at jagten er bæredygtig. Den argumentation hænger simpelthen ikke sammen. Miljøministeren bør sikre en bæredygtig ederfuglebestand i jagtlovens forstand, samt definere størrelsen af en bæredygtige bestand. For Ederfugl er der foreslået en fortsat jagt langt hen på foråret. Dette på trods af, at Ederfuglen er Gul-listet, og at jagttidens længde er i uoverensstemmelse med den domspraksis som er med til at definere EU's Fuglebeskyttelsesdirektiv. Her tænkes specielt på dommene C-435/92 og C-38/99.

Andre dykænder

Denne gruppe omfatter arterne: Taffeland, Troldand, Bjergand, Hvinand, Havlit, Sortand, Fløjlsand, Stor Skallesluger og Toppet Skallesluger.

Der blev i 2005 skudt 31.200 "andre dykænder". Afskydningstallet er siden 1969 reduceret med 78%. Sammenhængen mellem vildtudbyttestatistikken og bestandsforholdene er mindre entydig for denne gruppe af arter.

Bestanden af Troldand, Bjergand og Fløjlsand går moderat tilbage ifølge Birdlife International, 2004, Birds in the European Union, a status assessment.

Miljøministeren bør sikre bæredygtige bestande af Troldand, Bjergand og Fløjlsand i jagtlovens forstand, samt definere størrelsen af de bæredygtige bestande.

For samtlige arter er der foreslået en fortsat jagt langt hen på foråret. Dette på trods af at Troldanden og Hvinanden er Gul-listet, og at jagttidens længde er i uoverensstemmelse med den domspraksis, som er med til at definere EU's Fuglebeskyttelsesdirektiv. Her tænkes specielt på dommene C-435/92 og C-38/99.

Konklusion

Bæredygtighedsbegrebet skal defineres. For når man gennem årtier kan have uændrede jagttider på fx Hare og Agerhøne på trods af, at bestandene over nogle årtier er reduceret med 90%, så er der noget galt med begrebsapparatet, dersom Miljøministeren kan hævde, at jagten på disse arter er bæredygtig, samt at arterne har en gunstig bevaringsstatus.

På basis af de drastiske bestandstilbagegange, der er afspejlet i DMUs Vildtudbyttestatistik, bør der foretages betydelige indskrænkninger i jagttiden på alle de berørte arter eller jagten bør helt ophøre indtil de bæredygtige bestande for hver enkelt art er blevet defineret og reetableret.

De meget lange jagttider på Ederfugl og andre dykænder er i modstrid med EU dommene C-435/92 og C-38/99.

2: Atlingand, Skeand, Knarand og Spidsand bør fredes

Konklusion

Al jagt på Atling- Ske-, Knar- og Spidsand skal ophøre.
Skumringsjagten bør ophøre, da man ikke kan identificere fuglene før og efter solnedgang.
§ 7 skal bringes i overensstemmelse med Århus - Konventionen.

Bekendtgørelsen foreslår en fortsat jagttid på arterne Atling- Ske-, Knar- og den Gul-listede Spidsand fra den 1. september til den 31. december. En jagt, der kan fortsættes indtil den 15. januar på fiskeriterritoriet.

Denne anbefaling sker på trods af, at Danmarks Miljøundersøgelser i rapport 428: Vildtbestande, jagt og jagttider i Danmark, 2002, 225p skriver følgende om:

Atlinganden

at ynglebestanden er i tilbagegang i de fleste vesteuropæiske lande,
at arten er presset i overvintringsområderne i Afrika,
at bevaringsstatus er usikker,
at jagtudbyttet har været faldende,
at jagtens indflydelse på bestanden ikke kendes.

Skeanden

at arten er en fåtallig ynglefugl i Danmark,
at arten har en overvintrende bestand, der er faldende i Sydeuropa og Nordafrika,
at jagtudbyttet i Danmark er faldet,
at jagtens indflydelse på bestanden er ukendt.

Knaranden

at ynglebestand kun er på 300 par i Danmark,
at der skydes mellem 300 –1000 fugle om året,
at jagtens indflydelse på den danske bestand er ukendt,
at Knaranden er fredet i Norge, Sverige, Tyskland, Holland, Belgien og Luxembourg,
at jægerne ikke kan skelne Knaranden fra andre svømmeænder under jagten!

Spidsanden

at bestanden i perioden 1987 – 1996 gik signifikant tilbage,
at jagtens indflydelse på den danske bestand er ukendt.

DMU anvender den manglende evne til at skelne Knaranden fra andre ænder som en begrundelse for at bevare jagten på Knarænder: DMU burde have konkluderet, at morgen- og aftenjagten på andefugle skal afskaffes, da jagtformen er en trussel mod en af de arter, som har en ganske lille bestand i Danmark, jfr. afsnittet om forvekslinger i EU-kommissionens publikation: "Vejledning om jagt i medfør af Rådets direktiv 79/409/EØF om beskyttelse af vilde fugle", 2004. Et stop for skumringsjagten vil leve op til forsigtighedsprincippet og betyde, at utilsigtede nedskydninger af Bramgås, der er en Annex 1 art, og de fredede Knortegæs bliver reduceret. Begge underarter af Knortegåsen er Gul-listede som danske ansvarsarter, hvilket er endnu et argument for at stoppe skumringsjagten. Afslutningsvis skal det nævnes, at i Sverige er Atlingand og Skeand rødlistede.

3: Århus konventionen

Af bekendtgørelsens § 7, stk. 2, fremgår det, at afgørelser foretaget efter § 7, stk. 1, af Skov- og Naturstyrelsen ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed. Dette er efter min opfattelse i klar modstrid med Århus - Konventionen, som blev tiltrådt af en tidligere miljøminister den 29. september 2000, hvorefter konventionen trådte i kraft den 28. december 2000.

Søren Wium-Andersen,

digitalt signeret

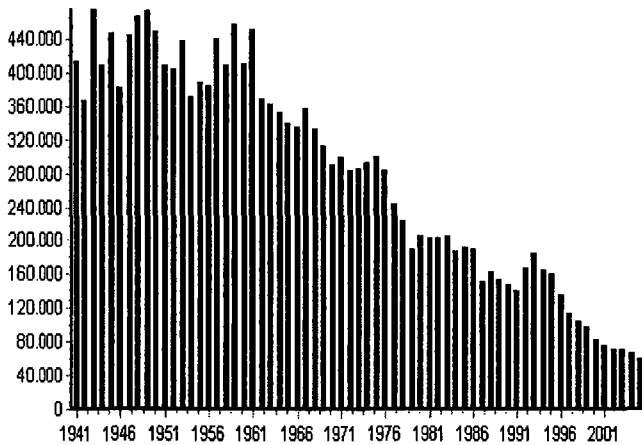
Bilag 1 se næste side

Bilag 1

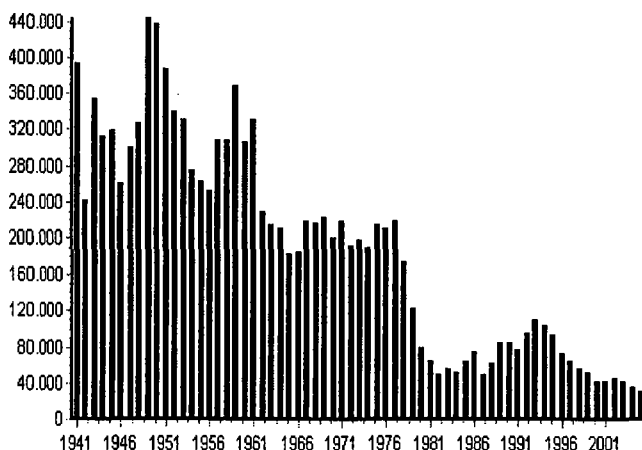
De efterfølgende figurer samt figurtekster er alle fra DMU's Vildtudbyttestatistik.

Hare

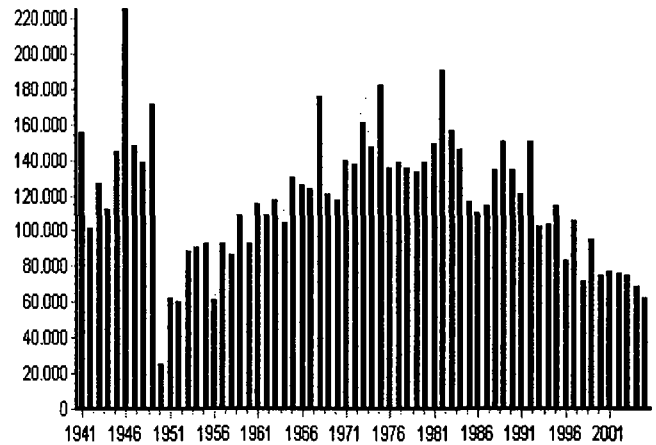
Haren forekommer almindeligt over hele landet. Bestanden er gået stærkt tilbage efter 1960. Det er sket som følge af en generel forringelse af levevilkårene i det åbne land, hvor især ændringer i arealudnyttelsen og den stigende intensivering af landbrugsdriften har været af afgørende betydning. Hertil kommer at andre faktorer som rovdyr, rovfugle og trafik kan have påvirket bestanden lokalt. Udviklingen i bestanden afspejles i det årlige jagtudbytte, idet der har været et fald fra mere end 400.000 før 1960 til 113.000 i 1997.

Agerhøne

Agerhønen er en almindelig dansk yngle- og standfugl. Agerhønen er gået markant tilbage som ynglefugl siden ca. 1960, ikke kun i Danmark, men i store dele af dens udbredelsesområde i Europa. Tilbagegangen skyldes især ændringer i landbrugsdriften. Udviklingen afspejler sig i det årlige jagtudbytte, der faldt fra mere end 300.000 før 1960 til ca. 50.000 først i 1980'erne. En midlertidig stigning i udbyttet frem til 1993, især på grund af ræveskab i Jylland og på Bornholm, er nu afløst af et nyt fald.

Ederfugl

Ederfuglen er en almindelig dansk ynglefugl. En del af de danske ynglefugle overvintrer lokalt i de indre farvande, mens resten trækker til Vadehavet. En del fugle fra Estland, Finland, Sverige og Norge overvintrer i danske farvande. Den danske ynglebestand er vokset fra 1.500 par i 1930 til over 20.000 par i begyndelsen af 1990'erne. Årsagen til bestandstilvæksten, som nu stort set er ophørt, menes primært at være et forbedret fødegrundlag p.g.a. eutrofiering af de kystnære farvande.

Andre dykænder

Gruppen "Andre dykænder" omfatter i dag seks arter: taffeland, troldand, bjergand, hvinand, havlit, sortand, fløjlsand, stor skallesluger og toppet skallesluger. Fra 1941 til 1951 var alle dykænder anført i én rubrik, men fra og med 1951 blev der indført en selvstændig rubrik til ederfugle. Det samlede jagtudbytte i gruppen kan opdeles på arter på grundlag af oplysninger fra DMU's vingeindsamling, jf. beskrivelsen af de enkelte arter.

